

השבת רבי נחמן מברסלב

טוב להגיד ולשיר נַחַם נַחַם נַחַם מאומן לזכות לכל הישועות

בקנאו את קנאתי ... (במדבר כה, יא)

אפילו עכשיו שכבר נתנה תורה ויש לכל אחד בחירה כפשוטו, אף על פי כן בענייני עצות איך לזכות לקיים את דברי התורה ובאיה דרך צריכין לילך, אם בדרך המחקרים וכו', אם בדרך המקבלים וכו'. וכן למי להתקרב וכו'. בכל זה צריך האדם להבין מעצמו. ואם יסתכל על תכליתו הנצחי בעין האמת לאמתו בודאי יזכה להבין באיזה דרך ילך ולמי להתקרב בבחינת (תהלים לב) אשכילך ואורך בדרך זו תלך איעצה עליך עיני וכו'. וכמו שכתוב בהתורה כי מרחמם וכו' (בלקוטי תניינא סימן ז) שיש רמזים, שמה שאין יכולים לגמר בדבור גומרין בידיים ברמזים בחינת נטיית ידי וכו' עין שם. וכל זה הוא בחינת נדר שנודר מעצמו מדעתו בשביל פרישות שזוהו בחינת פינחס בן אלעזר בחינת כל המקנאין קנאת ה' צבאות שמבאר בדברי רבותינו ז"ל שאין מורין להם בפרוש. רק אמרו בדרך כלל הבעל ארמית קנאין פוגעין בו ואין מצוין ומורין בפרוש, רק מי שרוצה לקנאת קנאת ה' צבאות יבוא ויזכה וכו'.

אפשר לראות הודו והדרו, כי הוא בחינת חמה שאי אפשר להסתכל בה עתה, כי הוא בחינת כסא דמתכסיא וכו'. ועל כן באמת נאמר (שמות לד): ויראו מגשת אליו וכו' ויתן על פניו מסוה, כי אין לנו כח שיאיר ויופיע עלינו כבוד הדר מלכותו כי אם על ידי בחינת יהושע, בחינת לבנה שמקבלת מהשמש, מבחינת משה. וזה מה שכתוב (בסימן קמ) על פסוק (איוב לו) ביד כל אדם יחתום וכו', שבהצדיק בעצמו אין להעולם בו שום תפיסה רק על ידי אנשיו וכו', עין שם. כי אנשיו ותלמידיו הם בחינת יהושע, על ידם דייקא נתגלה נפלאות הדרת קדשת הצדיק שהוא בחינת משה, שעל ידי זה נתגלה כבוד הדר מלכותו יתברך וגדלתו עד אין חקר. (הלכות שבת – הלכה ז', אות נ"ה)

מכתב

(ספר אבי הנחל - חלק ב - מכתב נז)
לכבוד מחמד עיני ולבי, אשר נשאו ה' והעלה אותי לשמי מרום כדי לזכותו לתכלית המעלה שאין למעלה הימנה, שינשא ויגדיל ויאדיר בקול רעש גדול בכל העולמות את שם הצדיק המלך האמת החי וקיים שיכבוש כל העולם בלי מלחמה כלל, רק על-ידי גדל החכמה הנוראה שמגלה בקולמוס שלו, שעל-ידי זה הוא ממשיך ומאיר אלקותו ומלכותו יתברך לכל באי עולם עד שכל הרחוקים ואמות העולם יבואו ויתגייירו ויתנו לה' כתר מלוכה, ויקבלו על מלכותו עליהם לעבדו שכם אחד.

סיפור

(כוכבי אור – שיחות וסיפורים, נ"ה)
לעניין שהיו מספרים מאחד, שהיה אז בכרך גדול של עיירות העובדי כוכבים, ונתעכב שם הרבה מחמת שנדמה לו בכל פעם שעכשיו יפעל וכן בכל פעם, עד שנתעכב הרבה שם ואמר [רבנו ז"ל], שכן הדרך כשבאין למקומות כאלו שנדמה בכל פעם עתה אפעל עתה אפעל וכו' וכו'.
וסיפר מעשה, שהיה איש אחד שלא האמין במה שאומרים העולם, שיש לצים מסטרא אחרא, שבאים לפעמים ומטעין בני אדם, כמו שארע כמה פעמים; והוא לא האמין בזה.
פעם אחד בלילה, בא אצלו לץ אחד, וקראו אל החוץ

שיצא ויצא לחוץ, והראה לו הלץ שיש לו סוס נאה למכור; וירא, והנה הוא סוס נאה מאד, ושאלו: **כמה אתה רוצה? השיב הלץ: ארבעה אדומים!** וראה שהוא שווה בשפי שמונה אדומים, כי הוא סוס מובחר וטוב מאד, וקנה אצלו הסוס בעד ארבעה אדומים, והיה אצלו מציאה גדולה.

למחר הוציא הסוס למכור ועמדו על המקח, ורצו לתן לו איזה סך.
אמר: **מסתמא אם נותנין לי סך כזה, הוא שווה כפלים!** ולא נתרצה, והוליד הסוס להלן, ורצו לתן לו גם כפלים כרצונו. אמר: **מסתמא שווה יותר כפלים מזה הסך!** וכן הוליד הסוס להלן, עד שנכנס סך מכירת הסוס לאלפים, ולא נתרצה עם אחד למכרו כי כל מה שרצו לתן לו - אמר: **מסתמא שווה יותר בכפלים!** עד שלא נמצא מי שייקחהו, רק המלך.

והוילכו להמלך, ורצה לתן לו המלך סך עצום, כי הסוס הוטב מאד מאד בעיני כל, ולא נתרצה עם המלך גם-כן, כי אמר: **מסתמא שווה יותר;** עד שגם המלך לא קנה הסוס.

והלך מהמלך עם הסוס להשקותו; והיה שם **פלומפ** [משאבה] שמשם משקין, וקפץ הסוס לתוך הפלומפ, ונתעלם, ואיננו (היינו שנדמה לו כן, כי היה מעשה לצים כל העניין של הסוס), וצעק מאד על זה ונתקבצו אליו בני העולם לקול זעקתו, ושאלו אותו: **מה אתה צועק? השיב, שהסוס שלו קפץ לתוך הפלומפ!** והכו אותו הכה ופצו, כי נדמה למשגע כי נקב הפלומפ צר מאד, ואיך אפשר שיקפץ הסוס לשם!?

וראה שמכין אותו, והוא נראה כמשגע, ורצה לילך משם. בתוך שרצה לילך משם - והנה הסוס מתחיל להושיט ראשו מתוך הפלומפ, והתחיל לצעוק שנית: **אהה אהה!** מחמת שנדמה לו שיש שם סוסו ונתקבצו שוב אצלו בני

וזה בחינת צדקה של בעלי צדקה האמתיים שאינם נותנים בשביל כבוד ותפארת או מחמת טבעם רק נותנים בשביל ה' יתברך. והעיקר להחזיק עוסקים בתורה כשרים אנשי אמת. וצריכים לתן צדקה יותר מכחם באפן שיבנו איזה בנין דקדשה שיהיה לו קיום לעולם וכמו שפרש רש"י על פסוק (קהלת ה) אוהב כסף לא ישבע כסף וכו' ומי אוהב בהמון לא תבואה גם זה הבל, ופרש רש"י שאפילו אם עושה מצות אם אינו עושה מצוה שיהיה לה קיום כגון בנין בית הכנסת או ספר תורה וכו'. וכמו שמצינו כמה פעמים בכמה עיירות שהיה חסר להם צרכי רבים כגון בית המדרש או מקוה והיה קשה לקבץ מההמון וקפץ אחד ועשה משלו, צדקתו עומדת לעד. או אפילו שאינו עושה משלו רק שהוא מתעורר מעצמו לעסק בזה לנגוש כל אחד ולסבול הרבה בזיונות ושפיכות דמים מכל אחד וטרח העסק והבניין וכו' והוא מקבל על עצמו כל זה בשביל המצוה הקיימת לעד שזהו גדול מאד כי גדול המעשה יותר מן העושה כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בבא בתרא ט). ובלבד שיהיה כוונתו לשם שמים לא להתייחר ולקנטר חס ושלום. מכל שכן כשאחד עוסק בזכות הרבים הגדול מאד, שעוסק במצוה שאין לה תובעין שהוא זכות הרבים מאד, ויש לו הרבה יסורים ומניעות ובזיונות וכו' בשביל זה אבל כוונתו לשמים בשביל האמת לאמתו שכל זה הוא בחינת קנאת ה' צבאות... (לקוטי הלכות – הלכות ברכות השחר ה', אות צ"ד)

איש אשר רוח בו ... (במדבר כו, יח)

עיקר המחלקת הוא מחלקת היצר הרע, שחולק על האדם ורוצה להורידו לשאול תחתיות חס ושלום, ועיקר היצר הרע הוא בחינת חקירות וכפירות, שהם בחינת מחלקת, בחינת 'חלק לבס', ומשם נמשכין כל המחלוקות שבעולם, שכלם באים מבחינת מחלקת היצר הרע, ששורשו כפירות, פגם הרצון. כי באמת המחלקת הוא פגם הרצון, כי עיקר המחלקת הוא בין הרצונות, שזה רוצה כך וזה רצונו להפך, ומחמת זה נעשה מחלקת חס ושלום.

ועל כן עיקר השלום הוא על ידי הצדיק הדור הגדול במעלה, שהוא בחינת משה, שנשמתו מבחינת רעוא דרעוין, רצון שברצונות, שהוא יודע רצון כל אחד ואחד מהיכן נמשך בשרשו. ועל כן הוא איש אשר רוח בו, שידוע להלך נגד רוחו של כל אחד ואחד, כי יודע לקשר וליתד רוחו ורצונו של כל אחד ואחד בשורש הרצון, ושם מיחד ומקשר כולם ברצון אחד העליון, ואז נמשך אהבה ושלום גדול ונפלא ביניהם, מאחר שכלם בדעותיהם ורצונותיהם המשנות מקשרים ומיחדים ברצון אחד העליון, שאין בו שום שנוי, ושם כלו אחד וכלו שלום, כי הכל נכלל באחד. (הלכות שומר שכר – הלכה ב', אות י' לפי אוצר היראה – מחלוקת, אות נ"ג)

ונתתה מהודך עליו ... (במדבר כו, כ)

עיקר ההידור רואין רק בבחינת יהושע, בחינת (במדבר כז) ונתתה מהודך עליו, שהוא בחינת לבנה, בחינת (שיר השירים ו) יפה כלבנה. כי בבחינת משה אי

העולם, והכו אותו שנית, כי הוא משגע כני"ל; ורצה שוב לילך משם, כיוון שרצה לילך - והנה מושיט שוב הסוס את ראשו מן הפלומפ והתחיל לצעוק עוד כני"ל, ונתקבצו שוב אליו והכוהו כני"ל.

כך הסטרא אחרא מטעה את האדם בכל פעם, על לא דבר, בשקר גמור שאין בו ממש והוא נסת אחריה, והולך אחריה ונדמה לו בכל פעם שירוויח יותר וימלא תאוותו יותר, ורץ אחריהם כמה עתים, ופתאום נתעלמו, ובורחים ומסתלקים ממנו כל התאוות כאשר מזדמן לפעמים, שהתאוות מסתלקים קצת. וכאשר האדם רוצה לפרד מהם, אזי חוזרים ומושיטים ראשם, והוא חוזר ורודף אחריהם, וכן מתנהג להלן - שתכף שמושיטים ראשם, הוא חוזר לרדוף אחריהם... ולא באר העניין יותר והבן היטב.

שיחות

(מרי ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)

רבי ישראל קרדונר הוא היה גר בחברון. הוא השאיר את האשה והילדים, ופתאום הוא בא מחברון לטבריה ומצא את ישראל בער אודסר בטבריה ונעשה רעש גדול בכל העולם, נעשה אש גדול עד השמים, "ישראל בער נעשה ברסלב! ורבי ישראל קרדונר הוא סכנה! הו... כבר שנים, רבי ישראל קרדונר וישראל בער, זה סכנה גדולה לכל העולם!" נפל עליהם פחד, על כל המתנגדים הגדולים והמפרסמים. היינו שנים נגד כל הרבנים, נגד כל הגדולים, היינו שנים, אני ורבי ישראל קרדונר!

נעשה חברותא, שני ברסלבים, לא היה בכל ארץ ישראל. וכל העולם היה מתנגדים על ברסלב, כל העולם, ואנחנו היינו רק שנים נגד כל העולם! וכבר נעשה קשר חזק בינינו ונעשה מזה פלאות כאלה...

היינו כמה שנים ביחד במירון רק אני ורבי ישראל. אז לא באו למירון כי לא היה כסף והיה רעב. היה לנו מפתח של רבי שמעון ואני ורבי ישראל היינו כמה שנים במירון...

גם רבנו הקדוש היה במירון. רבנו הקדוש אמר: "אם הייתי בזמן רבי שמעון, גם-כן הייתי חידוש!" רבנו הקדוש גילה סוד, סוד גדול, זה נַחַם עכשיו יש נַחַם נַחַם נַחַם מאומן. והוא גילה הסוד של רבי שמעון בר-יוחאי, הוא אמר תורה: "רבי שמעון הוא עיר וקדיש מן שמיא נחית, ראשי תיבות 'שמעון', ועכשיו יש 'נחל נובע מקור חכמה' - ראשי תיבות 'נחמן'."

רבנו הקדוש גילה שהוא מְמַזְז בזה הפסוק בתנ"ך "נחל נובע מקור חכמה", הוא נובע ונובע ונובע... מקור חכמה, וחכמה כזה שלא היה עדיין בעולם! כולם לא ידעו כלל אפילו מה זה הפירוש הזה. עכשיו נתגלה בעולם שיש רבנו הקדוש, לא ראינו לא שמענו שום צדיק שיגיד דבורים כאלה - עכשיו יש 'נחל נובע מקור חכמה', שהוא הוא הנחל הזה ושעל-ידו לא תשכח התורה מישראל, על-ידו לא תשכח התורה. שהוא יקרב עם ישראל וכל העולם להשם יתברך לתורה. שהוא יכול לתקן ולרפאות ולחדש כל העולם לגמרי...

רק עכשיו בזמן הגאולה התחיל רבנו להתגלות בעולם, בלי שום פעולות, מעצמו הוא מתפרסם. רבנו הקדוש גילה שהשם שלו זה נַחַם נַחַם נַחַם מאומן.. זה נסים, נסים מן השמים - איך רבנו הקדוש חתם את עצמו נַחַם נַחַם נַחַם מאומן. זה עניין פלא שאף אחד אפילו מן הצדיקים לא יודעים כלום. אין דבורים לדבר! עוד לא היה חידוש פלא כזה בעולם. זה חדש!

כל העולם לא יודעים אפילו מעט מרבנו הקדוש, רק אנשים קדושים צדיקים שהם זכו להתקרב לרבנו ונתנו לו הכל, והוא האיר בהם נסתרות, סודות כאלו שלא נתגלו בעולם. רבנו הקדוש היה לו רבי נתן, הוא היה תלמיד רבנו, והוא זכה לראות ולהשיג את עניין רבנו יותר מכל העולם, הוא היה ממש... אין בעולם עוד רבי ותלמיד כזה, לא היה. רבי ותלמיד כזה כמו רבנו ורבי נתן עוד לא היה בעולם מיום בריאת העולם, לא היה כזה. רבנו הקדוש אמר: "יודע ממני רק רבי נתן ורבי נפתלי", אבל העיקר היה רבי נתן. רבי נפתלי היה גאון וצדיק, כן. ורבי נתן הוא היה עם רבנו אחד!

רבי נתן הוא פרסם את רבנו כטיפה מן הים, בשביל זה היו רוצים להרג אותו, היה בסכנה גדולה רבי נתן, כי הוא היה אחד נגד כל העולם, כלם אמרו: "ברסלב לא! אסור ברסלב!" ורבי נתן אמר: "עוד לא היה כמו רבנו!" כל מה שיודעים מרבנו אינו כלום, אפילו כטיפה מן הים. אני לא אומר גזמאות, רק רבי נתן ידע מרבנו, הוא היה יחיד, יחיד בדור, נתן ורבי נחמן. צריכים לפרסם בעיתונים בכל העולם מה זה רבנו. רבנו הקדוש אמר בהשיחות שלו: "אני נהר המטהר מכל הכתמים!" מכל התאוות. נו, כל העולם משגע, יש נהר כזה ומניחים אותו! שום צדיק לא אמר דבורים כאלה. הוא מטהר אותנו. שום צדיק לא אמר דבורים כאלה: "ומשיח יגיד פרוש על ילקוטי מוהר"ן". נו, הוא רק יחיד בכל העולם, יחיד, שאמר דבורים כאלה: "משיח יגיד פרוש על ילקוטי מוהר"ן!"

כל החכמים כלם יתבטלו לגמרי נגד רבנו. כלם משתגעים, כל הגדולים, כל כלם מתבטלים נגד דבורים כאלה. מי ראה דבורים כאלה! כל דבור של רבנו הוא כל התורה כלה!

רק תיבה אחת מן ה'ספורי מעשיות' עולה על הכל. על כל התורה, על כל החכמות. מלה אחת! עוד לא היה בעולם אור פלא כזה! מי אמר דבר כזה שיתקן את כל העולם? רבנו הקדוש בעצמו אמר: "יש מחלות שאי אפשר לרפאות, גם חולים כאלה אני יכול לרפאות לגמרי!" זה עדיין לא כלום נגד השבח של רבנו שהוא יתן תיקון לכלם. תיקון גמור, לא סתם תיקון. רבנו הקדוש הוא יתקן כל העולם, כל דבור שלו יהיה תיקון לכל העולם, לכל הרשעים, לכל הכופרים. הם יתקרבו להשם יתברך והם ילמדו ילקוטי מוהר"ן ביום ובלילה.

עוד יש סודות כאלה מה שאי אפשר לדבר דבורים, למעלה מן הדבורים, למעלה מן הכל... (ההמשך יבוא)

עצות ותפילות

עיקר התשובה על-ידי הבושה. כי צריך האדם להתבייש בעצמו מאד מאד, כי עברה היא בודאי בושה, רחמנא לצלן, כי עברה אינה שיכה וראויה לישראל כלל, כי איש ישראלי רחוק בשרשו מעברה לגמרי, ובודאי אין נאה לאיש ישראלי שיהיה לו עברה, חס ושלום. אבל גם כשרוצה לעשות מצוה, ראוי שיהיה לו גם-כן בושה גדולה, כי איזה זכות יש לו שיזכה לעשות המצוה? ואיך יעזו פניו לכנס בהיכל המלך לעשות מצוה? וישער בדעתו לפני מי הוא עושה המצוה, וגם גדל מעלות המצוה, כי עצם יקר מעלת המצוה בעצמה אין לה שעור, ובודאי ראוי שיפול עליו בושה גדולה כשבא לעשות איזה מצוה, ואיך הוא בא לחטף התפלין שהם כתרי דמלכא ולהניחם פתאם על הראש? בודאי ראוי שיפול עליו בושה גדולה. ואם היה

להאדם בושה, היה מתבייש מלפניו יתברך אפילו לקח המאכל לתוך בום, כי איזה זכות יש לו שיהיה לו אוכל? אך עיקר הבושה זוכין על-ידי שרואים את עצמו עם הצדיק האמת, ועל-ידי-זה זוכין לתשובה, כי עיקר התשובה הוא על-ידי הבושה כני"ל, ועל-ידי-זה זוכין לענוה אמתית, שהוא בחינת ענוה של משה רבנו, שהוא עיקר החיים, בחינת חיים נצחיים של עולם הבא (לקוטי עצות - בושה ועזות, ד).

רבנו של עולם, זכני לבושה דקדשה, שאזכה להתיירא ולהתבייש מפניך תמיד לבלי לעשות שום דבר שהוא כנגד רצונך, ואפילו כשארצה לעשות איזה מצוה, אזכה להתבייש ממך הרבה, מפני המצוה הקדושה והנוראה בעצמה. כי במה יזכה נער כמוני לעשות מצוה לגדל הדרת יקרת נוראות קדשת כל מצוה ומצוה, אשר נוראות קדשת כל מצוה ומצוה

שגבה וגדלה מאד מאד, ומי יעצר כח להתפאר שראוי [שהוא ראוי] לעשות מצוה לפניך תתברך, ובפרט לפי גודל רחוקנו ממך על-ידי עוונותינו ופשעינו הרבים, כאשר יודע כל אחד בנפשו, בודאי ראוי שתפל יראה ובושה גדולה על פנינו כשאנו רוצים לעשות איזה מצוה, כי מי אנכי שאזכה לחטף התפלין הקדושים והנוראים שהם כתרי דמלכא ולהניחם על ראשי וזרועי הפגומים מאד, ולהתעטף בעטופא דמצוה בלבושין דמלכא, בקדשת הציצית הקדושים והנוראים, וכן בשאר המצוות, כי המצוות בעצמן קדושים ונוראים מאד מאד כל מצוה ומצוה. ולפני מי אני עושה המצוה, לפני מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא, אים ונורא ואדיר וכו', אשר לגדלתו אין חקר. ואם הייתי זוכה לדעת אמתית כל שהוא, בודאי היה נופל על פני בושה גדולה, אפילו לעשות מצוה. ואפילו להושיט המאכל לפי, היה ראוי שיהיה לי בושה גדולה, כי מאן דאכיל דלאו דיליה בהית לאסתכולי באפיה. מכל-שכן וכל-שכן שראוי שיהיה לי בושה ויראה גדולה לבלי לעשות שום עברה וחטא ופגם חס ושלום, כי עברה אינה שיכה לאיש ישראלי כלל, כי נפשות כל ישראל בשרשם רחוקים מעברות לגמרי, ואין עברה שיכה לנפש ישראל כלל. רבנו של עולם, מלא רחמים, זכני להתקרב לצדיקים אמתיים ולשמע מפיהן הקדוש חדושי ובאורי התורה, באפן שעל-ידי-זה יהיה נמשך עלי יראה ובושה גדולה מפניך. ותהיה יראתך על פני לבלתי אחטא עוד כלל מעתה ועד עולם. ויהיה נמשך עלי תמיד היראה והבושה דקדשה שזכו כלל ישראל במעמד הקדוש בהר סיני בשעת קבלת התורה, כמו שכתוב, ולבעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו:

רבנו של עולם, מלא רחמים, הרוצה בתשובה, הצופה לרשע וחפץ בהצדקו. זכני ברחמיך שאזכה לראות בשתי וכלימתי באמת, עד שאזכה על-ידי הבושה לשוב מתעה בתשובה שלמה לפניך באמת. "השבני ואשובה כי אתה [ה'] אלקי". השיבנו אבינו לתורתך וקרבונו מלכנו לעבודתך והחזירנו בתשובה שלמה לפניך. זכני על-ידי התשובה לחיים אמתיים חיים נצחיים, כמו שכתוב, החפץ אחפץ מות רשע נאם ה' אלקים הלוא בשובו מדרכיו וחיה. ונאמר, כי לא אחפץ ממות המת נאם ה' אלקים והשיבו וחיו (לקוטי תפילות ב - מתוך תפילה לה).